

Arbejdsmarkedsudvalget
L 154 - Bilag 8
Offentligt

Til Folketingets arbejdsmarkedsudvalg,

Gigforeningen og PTU - Landsforeningen af Polio-, Trafik og Ulykkeskadede skal hermed anmode om at forforetræde for Arbejdsmarkedsudvalget i forbindelse med behandling af L 154 Forsalag til lov om sygedagpenge.

Mange af såvel Gigforeningens som PTU's medlemmer rammes hvert år af varighedsbegrænsningen i sygedagpengeloven i forbindelse med at de er ramt af en gigtsygdom eller en trafikulykke. Gigforeningen og PTU ser derfor gerne, at Folketinget i forbindelse med vedtagelse af L 154 ophæver varighedsbegrænsningen eller - hvis dette ikke er muligt - ændrer reglerne således at de er bedre i overensstemmelse med den medicinske og juridiske virkelighed.

Vi tillader os at vedlægge et notat, der tidligere er omdelt til partiernes ordførere på området

Hvis det er muligt, vil vi gerne have foretræde den 29. marts.

Med venlig hilsen
Mads Roesdahl
Afdelingschef
Direkte telefon 36 73 90 20

PTU - Landsforeningen af Polio-, Trafik og Ulykkeskadede
Medlemsrådgivnings- og handicappolitisk afd.
Fjeldhammervej 8
2610 Rødovre
Telefon 36 73 90 00
Telefax 36 73 90 29
Internet: www.ptu.dk

20. september 2005

Varighedsbegrænsningen i sygedagpengeloven

Dagpengelovens varighedsbestemmelse

Som hovedregel kan man kun få sygedagpenge i ét år. Det fremgår af Dagpengelovens § 22. Der er dog en række forlængelsesmuligheder i § 22 stk. 1 nr. 1 - 6:

§ 22. Udbetalingen af dagpenge ophører, når der er udbetalt dagpenge eller løn under sygdom for mere end 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder, medmindre

- 1) det anses for overvejende sandsynligt, at revalidering vil blive iværksat, eller
- 2) det anses for nødvendigt at gennemføre arbejdsprøvning eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge den sikredes arbejdsevne, således at dagpengeperioden forlænges i op til 2 gange 13 uger, eller
- 3) den sikrede er under eller venter på lægebehandling, som må antages inden for en kortere tid at kunne genskabe arbejdsdygtigheden, eller
- 4) der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade, eller
- 5) der er påbegyndt en sag om førtidspension, eller
- 6) særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor.

To områder som særligt giver problemer

PTU og Gigtforeningen vil gerne påpege to områder, hvor sygemeldte kommer i klemme i den måde forlængelsesreglerne er formuleret på.

1. Ingen forlængelse til sygemeldte som måske skal i fleksjob

Ved svært tilskadekomne trafikofre er de hyppigst anvendte forlængelsesårsager enten dagpengelovens § 22 stk. 1 nr. 1 eller nr. 3. Det er bestemmelserne der taler om forlængelse, når revalidering er overvejende sandsynlig eller forlængelse når den sygemeldte er under behandling og skønnes inden for kortere tid (ét år) at kunne genvinde arbejdsdygtigheden.

For begge bestemmelser har der udviklet sig en praksis der gør, at forlængelse kun kan finde sted, hvis det er overvejende sandsynligt at den sygemeldte vil kunne genoptage arbejdet på *ordinære* vilkår.

Der kan ikke forlænges, hvis der er en bare beskeden sandsynlighed for, at arbejdet genoptages i et fleksjob.

Da varighedsbegrænsningen blev indsat i sygedagpengeloven i 1989 fandtes fleksjob ikke. Der var kun to muligheder; enten at den sygemeldte blev (helt) rask, eller at den sygemeldte fik pension. De personer, der i dag er berettiget til fleksjob var efter de tidligere regler berettiget til førtidspension.

Hvis der var forventning om, at personen blev rask, kunne der forlænges efter § 22 stk. 1 nr. 1 eller 3. Hvis ikke, kunne der rejses sag om førtidspension, og der kunne forlænges efter § 22 stk. 1 nr. 4.

Problemet er også aktuelt for personer, der er ramt af gigtsygdomme i svær grad. PTU og Gigtforeningen skal foreslå, at loven ændres således, at det udtrykkeligt slås fast at forlængelse efter § 22 stk. 1 nr. 1 og 3 kan ske, uanset om der er mulighed for at tilbagevenden til arbejdsmarkedet evt. vil ske i et fleksjob.

2. Bedre behandling giver mistede sygedagpenge

Der er mulighed for at forlænge sygedagpengene i de tilfælde hvor den sygemeldte er under behandling og det skønnes, at den sikrede kan genskabe arbejdsdygtigheden indenfor ét år.

Imidlertid falder en stor gruppe gigtramte for varighedsbegrænsningen. Årsagen er paradoksalt nok de forbedringer der er sket i behandlingen af leddegigt.

Selve diagnosen af leddegigt tager ofte meget lang tid. Herefter er proceduren for behandling, at man først prøver de traditionelle (og billigere) behandlingsformer (fx Methotrexat). Afprøvning af denne behandling vil ofte tage måneder. Hvis patienten ikke responderer på den traditionelle behandling, iværksættes behandling med de nyere og langt dyrere biologiske behandlingspræparater. Samlet kan diagnose og behandling ikke forventes gennemført indenfor 52 uger og heller ikke indenfor det år, som dagpengene kan forlænges med efter § 22 stk. 1 nr. 3. Proceduren er fornuftig ud fra en samfundsøkonomisk betragtning, men den rammer de patienter der ikke responderer på den traditionelle behandling¹. Før fremkomsten af de nye behandlingsformer ville patienterne, der ikke responderer på den traditionelle behandling, typisk have modtaget førtidspension på et langt tidligere tidspunkt, og ville således ikke være endt i en situation uden forsørgelse.

Tilsvarende rammes svært tilskadekomne trafikofre. Overlevelsen umiddelbart efter ulykken er i dag meget større end tidligere, men behandling og genoptræning af disse meget hårdt kvæstede tager ofte mere end 2 år².

PTU og Gigtforeningen skal foreslå, at dagpengeloven tilpasses den medicinske udvikling, og at forlængelse efter § 22 stk. 1 nr. 3 i særlige tilfælde kan ske i 2 x 1 år.

¹ 34 årig kvinde, fik en ubehandlet Borelia i 1998. Hun udviklede problemer med sine led i arme, fingre og ankler. I 2002 fik hun stillet diagnosen Reaktiv Arthrit (en kendt følge efter Borelia). Lidelsen behøver ikke at være kronisk, men kan være det. Hun blev behandlet med metrotaxate (cellegift) men fik forhøjet levertal og måtte stoppe med det, og hun fortsatte med salazapurin. Lægerne kunne ikke finde den rigtige behandling, og hun er i dag igen på metrotaxate med flere hævede led, invaliderende træthed og mange smerter. Den 1. august 2005 havde hun modtaget sygedagpenge i 52 uger inden for 18 måneder. Kommunen stoppede sygedagpengene, da man ikke anser det for overvejende sandsynligt, at hun kan genvinde arbejdsdueligheden indenfor kortere tid. Man skønner dog, at situationen er så uafklaret, at der heller ikke kan rejses sag om førtidspension. Kvinden er gift og har 2 børn på henholdsvis 9 og 13 år. Samtidigt med at kommunen stoppede sygedagpengene blev hun afskediget af sin arbejdsgiver. Hun modtager ingen ydelser i stedet for sygedagpenge

² 52-årig kvinde på cykel påkøres i april 2002 af højresvingende lastbil. Indlagt på Rigshospitalets traumecenter fra april til ultimo august, derefter på ortopædkirurgisk afd. og genoptræningsafdeling til ultimo oktober, hvorfra hun udskrives i kørestol. Genoptrænes herefter ambulantly først til rolator, dernæst til gang med to og senere én stok over de næste 24 måneder, hvorefter hun påbegynder arbejdsprøvning mhp. revalidering indenfor andet erhverv end det fysisk belastende arbejde hun havde. Falder for varighedsbegrænsningen efter 52 uger, da man på det tidspunkt ikke kunne skønne at hun kunne genvinde arbejdsdygtigheden indenfor kortere tid. Sagen er ikke enestående.

Generelt om varighedsbegrænsningen:

1. Varighedsbegrænsningen rammer mere end 4.000 personer om året

I perioden 2002 til 2004 er mellem 4.300 og 5.250 personer hvert år blevet ramt af varighedsbegrænsningen. Dvs. at deres sygedagpenge er stoppet fordi de har opbrugt retten til dagpenge, uden at de er blevet raske eller overgået til anden permanent ydelse (revalidering, fleksjob eller pension).

PTU og Gigtforeningen har fået lavet en undersøgelse hos Danmarks Statistik, der viser hvad der sker med de personer, der falder for varighedsbegrænsningen. Undersøgelsen omfatter 1309 personer, som i første halvår af 2001 faldt for varighedsbegrænsningen. Der er en tendens til, at risikoen for at miste sygedagpengene på grund af varighedsbegrænsningen stiger med alderen, hvilket er forventeligt. Til gengæld er der ingen nævneværdig forskel mellem mænd og kvinder. Ca. halvdelen af personerne, der falder for varighedsbegrænsningen er gift, hvilket bringer dem i farezonen for at ende helt uden indkomst.

2. Varighedsbegrænsningen virker ikke til at få sygemeldte tilbage på arbejdsmarkedet

Undersøgelsen viste, at kun 16 % af de personer der mistede sygedagpengene på grund af varighedsbegrænsningen i 2002 var kommet tilbage i erhverv i betydeligt omfang³.

20 % var kommet i erhverv i beskedent omfang⁴.

64 % af personerne var ikke eller stort set ikke kommet i erhverv i året efter at de var faldet for varighedsbegrænsningen⁵.

3. Varighedsbegrænsningen rammer hårdt og uventet

Når en person mister sygedagpengene på grund af varighedsbegrænsningen, er vedkommende berettiget til at modtage kontanthjælp. Denne ydelse er afhængig af personens egne og ægtefællens økonomiske forhold. Ca. 1/6 af de personer, der falder for varighedsbegrænsningen, modtager hverken sociale ydelser eller anden indkomst i perioden efter, at de er faldet for varighedsbegrænsningen.

Det er ikke muligt at forsikre sig mod dette indtægtstab. Personer som er arbejdsløshedsforsikret og som har ulykkesforsikring og pensionsforsikring med invalidedækning, er ikke dækket for det indtægtstab der opstår når sygedagpengene forsvinder.

På tidspunktet hvor varighedsbegrænsningen indtræder, er ulykkesramtes erstatningssag typisk endnu ikke afgjort.

³ 205 personer, der havde mere end 150.000 kr. i arbejdsindtægt i 2002

⁴ 272 personer, der havde arbejdsindtægt på mellem 10.000 kr. og 150.000 kr.

⁵ 832 personer, der havde mindre end 10.000 kr. i arbejdsindtægt i 2002. Heraf havde 765 slet ingen arbejdsindtægt.

Yderligere oplysninger

Direktør Lene Witte
Gigtforeningen
Gentoftegade 118
2820 Gentofte
telefon 39 77 80 36
e-mail: lwitte@gigtforeningen.dk

Socialrådgiver Jutta de Place
Gigtforeningen
Gentoftegade 118
2820 Gentofte
telefon 39 77 80 45,
e-mail: jdplace@gigtforeningen.dk

Afdelingschef Mads Roesdahl
PTU - Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede
Fjeldhammervej 8
2610 Rødovre
telefon 36 73 90 20
e-mail: mro@ptu.dk